

Rutiner for privat hjemmeundervisning

Januar, 2025

Rutinebeskrivelse	3
1. Registrering av elever og flytting av familier til/fra kommunen	3
2. Oppstart av hjemmeundervisning	3
3. Tilsyn	4
4. Dersom hjemmeundervisning ikke er tilfredsstillende	4
5. Barn som har fylt 15.....	5
6. Overgang til videregående opplæring.....	5
Vedlegg 1: Mal for invitasjon til første samtale	6
Vedlegg 2: Mal for oppstartssamtale.....	7
Vedlegg 3: Retningsgivende temaer og spørsmål for samtaler med foresatte.....	8
Vedlegg 4: Retningsgivende temaer og spørsmål for samtaler med elev.....	9
Vedlegg 5: Mal for rapport	9

Rutiner ved privat hjemmeundervisning

Barn og unge i skolepliktig alder har rett og plikt til grunnskoleopplæring, jf. opplæringslova [§ 2-1](#) og [§ 2-2](#). Det er foreldrene, eller eventuelt andre som har omsorg for barnet, som har ansvar for å se til at barnet får den grunnskoleopplæringa det har rett og plikt til.

De fleste barn oppfyller opplæringsplikta som elev i offentlig eller privat skole, men opplæringsloven åpner også for at foreldre selv kan sørge for grunnskoleopplæringen. Retten til dette er slått fast i opplæringslova § 2-2 og [§ 22-5 om «privat grunnskoleopplæring i heimen»](#).

Foreldre har plikt til å melde fra til kommunen dersom de ønsker å gi barnet sitt hjemmeundervisning. Når kommunen får melding om at et barn skal få slik opplæring, må kommunen åpne tilsyn innen tre måneder etter at opplæringen har tatt til. Alle elever som får privat hjemmeundervisning, får opprettet egen sak rundt forholdet i kommunens arkiv.

1 Registrering av elever og flytting av familier til/fra kommunen

- 1.1 For å registrere alle elever i opplæringspliktig alder, importerer kommunen informasjon fra folkeregisteret. Elever som ikke har norsk fødselsnummer fanges opp gjennom barnehagesøknader, flyttemeldinger eller at familiene selv tar kontakt, i påvente av at det kommer en nasjonal registrering av disse elevene.
- 1.2 Ved flytting til kommunen ber skoleeier om samtykke til innhenting av nødvendig dokumentasjon fra tidligere tilsynsmyndighet.
- 1.3 Dersom en elev flytter fra kommunen, meldes flytting til ny kommune. Ved henvendelse fra ny tilsynsmyndighet og samtykke fra foresatte oversendes tilsynsrapporter.

2 Oppstart av hjemmeundervisning

- 2.1 Foreldre må melde fra til Vennesla kommunen om at deres barn skal ha privat hjemmeundervisning ved oppstart 1. trinn eller flytting til kommunen. Det gjøres via et skjema på kommunens hjemmeside. Det samme gjelder dersom foreldre velger å ta eleven ut av skolen og starte med privat hjemmeundervisning. Vennesla kommune, ved seksjon for oppvekst og inkludering, mottar meldingen. Rektor ved eventuell nærscole får kopi av meldingen, og eleven skrives ut av nærskolen.
- 2.2 Dersom skolen mottar melding om privat hjemmeundervisning, tar skolen kontakt med oppvekstadministrasjonen med navn på elev, og følger rutinen i punkt 2.1.
- 2.3 Ansvarlig rådgiver i oppvekst sender ut et svarbrev og inviterer foresatte til en samtale, med informasjon om tilsynet og kravene til privat hjemmeundervisning (se mal - vedlegg 1). Dette for å informere om kommunens forpliktelser i forhold til tilsyn, og for å sikre at foresatte har gjort et godt vurdert valg. Det informeres også om at foreldre kan omgjøre sitt valg.

3 Tilsyn

- 3.1 Når kommunen får melding om at et barn skal få hjemmeundervisning, skal kommunen åpne tilsyn etter tre måneder jf. opplæringslova § 22-5. Det er overordnet at det opprettes et godt samarbeid med foreldrene allerede ved starten av tilsynet. Møtene skjer på offentlig sted, eventuelt som hjemmebesøk dersom familien selv ønsker det. Første møte skal i tillegg til klargjøring av det faglige innholdet og tilsynet, inneholde samtale med foreldre og elever slik at man blir bedre kjent. I løpet av dette møtet utarbeides det en plan for det videre samarbeidet (se mal - vedlegg 2)

Rektor på nærscole har delegert ansvar for å føre tilsyn med privat hjemmeundervisning etter oppstartsmøte. Det betyr at en ansatt ved skolen vil møte barnet jevnlig for å se og vurdere hvordan hjemmeundervisningen foregår.

- 3.2 Tilsyn skal foregå minst to ganger per skoleår. I tillegg skal eleven gjennomføre nasjonale kartlegginger og prøver. Dette gjennomføres av tilsynsfører i kommunalt bygg. Selv om eleven har en plikt til å møte frem til særskilte prøver, betyr det ikke at det skal gis individuell vurdering jf. [§ 2-3 andre ledd](#) og [Prop. 57 L \(2022–2023\)](#)
- 3.3 For elever som har utenlandsopphold i inntil tre måneder kan tilsyn foregå via nettbaserte tjenester. Ved utenlandsopphold som varer mer enn tre måneder, opphører plikten til opplæring etter norsk lov.
- 3.4 Ansvarlig for tilsyn gjennomfører tilsyn iht. planen. Tilsynet skal reflektere innhold i opplæringen og læringsresultater hos elevene, (se retningsgivende spørsmål - vedlegg 3 og 4). I tilsynet skal det tas hensyn til foreldrenes rett til å tilpasse opplæringen ut fra formålet med hjemmeundervisningen, i de tilfellene livssyn eller pedagogiske forhold ligger til grunn for ønsket om privat hjemmeundervisning.
- 3.5 Etter hvert tilsynsmøte, skal tilsynsfører utarbeide en rapport der man konkluderer med om opplæringen er tilstrekkelig eller ikke (se mal - vedlegg 5). Foresatte mottar kopi av rapporten. Tilsynsføreren skal ha kjennskap til læreplanens mål og hva som er forventet utvikling for aldersgruppen. Tilsynsføreren skal kunne vurdere barnets arbeid sett opp mot aldersadekvate barns arbeid. Det må legges til grunn at det er store individuelle forskjeller når det gjelder hva ulike barn lærer til hvilken tid, og det er viktig å se om barnet følger sin egen læringskurve. Ved tvil om undervisningen er tilstrekkelig, skal tilsynets hyppighet vurderes økt, og eventuelt kalle barnet inn til særskilte prøver.

4 Dersom hjemmeundervisning ikke er tilfredsstillende

- 4.1 Vurderer tilsynsfører at opplæringen i hjemmet ikke tilsvarer den grunnskoleopplæringen som blir gitt i offentlige skoler i Vennesla kommune, skal kommunen fatte et enkeltvedtak som krever at barnet starter på skolen. Ansvarlig for tilsyn i oppvekstadministrasjonen utarbeider enkeltvedtaket etter følgende prinsipper:
- Både barn og foreldre skal gis anledning til å uttale seg før vedtak fattes.
 - Administrasjonen i oppvekst og inkludering fatter vedtaket.

- 4.2 Vedtaket er underlagt reglene i forvaltningslovens kapittel IV-VI, og kan påklages til Statsforvalteren, jf. opplæringsloven § 15-2.
- 4.3 Dersom barnet ikke møter på skolen, må rektor ved skolen melde saken til barnevernet. Foresatte kan straffes med bøter, jf. opplæringsloven § 2-1, siste ledd.

5 Barn som har fylt 15

Barn som har fylt 15 år, avgjør selv spørsmålet om «valg av utdanning» jf. barnelova § 32. Barn som har fylt 15 år kan selv velge å avslutte opplæringen gitt av foreldrene for å fullføre grunnskolen i den offentlige skolen. Skoleeier, eventuelt rektor ved nærscole, skal innhente samtykke fra eleven.

6 Overgang til videregående opplæring

Barnet har ikke rett til, og gis ikke, ordinært vitnemål fra grunnskolen. Administrasjon i oppvekst skal i stedet skrive ut en dokumentasjon om at grunnskolen er fullført. Ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har rett til tre års fulltid videregående opplæring, jf. opplæringslova § 5-1 første ledd og forskrift til opplæringslova § 4-1. Ved inntak til videregående skole vil ungdom som har hatt privat hjemmeundervisning bli tatt inn på individuelt grunnlag.

Vennesla
kommune

Mal for invitasjon til første samtale

Privat hjemmeundervisning – navn på elev

Vennesla kommune har den ... mottatt informasjon om privat hjemmeundervisning for (navn på barnet) f.nr ...

Retten til privat hjemmeundervisning er forankret i menneskerettighetskonvensjonen og er slått fast i Opplæringsloven §§ 2-1, 2-2 og § 22-5 «Privat grunnskoleopplæringen i heimen».

Privat hjemmeundervisning er i utgangspunktet omfattet av de samme lovreglene og forskriftene om opplæringsens formål og innhold som opplæringen i offentlig grunnskole.

Etter opplæringsloven § 22-5 har kommunen både en rett og en plikt til å føre tilsyn/kontroll av opplæringen. Dette tilsynet skal gjennomføres på en slik måte at kommunen ser til at barnet får den opplæringa det har krav på.

Kommunens første tilsyn vil omfatte en samtale om mål, innhold og planer for opplæringen av (navn på barnet). I samarbeid med dere ønsker vi også å legge en plan for videre tilsyn. Det er ønskelig at (navn på barnet) er til stedet til denne samtalen. Det foreslås at dette tilsynet finner sted ... klokken ... på hjemmeadressen/offentlig bygg.

Med vennlig hilsen...

Vennesla
kommune

Mal for oppstartssamtale

Gjennomføringsplan for tilsyn ved privat hjemmeundervisning

Forankring: Det vises til kommunal rutine for tilsyn ved privat hjemmeundervisning. Denne skal sikre at kommunen fører tilsyn med elever som får privat hjemmeundervisning.

Navn:		Adresse:	Mobil:
Navn elev:	f. Dato:		
Navn foresatte:			
Navn foresatte:			
Skoleeier har gått gjennom minimumskrava til opplæringa i heimen punkt 39 i Prop. 57 L (2022–2023) og sikret at foresatte er gjort kjent med innholdet. Dato:			
Bakgrunn for valg av hjemmeundervisning:			
Planer for gjennomføringen (mål, innhold og planer):			
Avtale for datoer og sted for kommende tilsyn:			
Avtale for særskilte prøver. Eventuelt skole koblet på.			
Annet:			
Underskrift foresatte:	Underskrift foresatte:	Underskrift skoleeier:	

Vennesla
kommune

Retningsgivende temaer og spørsmål for samtaler med foresatte

Tema	Spørsmål
Foresatte følger læreplanverket og sørger for at eleven oppnår kompetansemålene i de ulike fagene.	• Hvem er ansvarlig for opplæringen hjemme? • Hvordan foregår opplæringen? • Hvordan sikrer dere at læreplanen følges i alle fagene? Planer, læremidler, læringsstrategier, grunnleggende ferdigheter, sosial kompetanse m.m. • Deltar eleven på aktiviteter som idrett, kulturskolen eller liknende?
Opplæringen er tilpasset barnets evner og forutsetninger i tråd med opplæringsloven.	• Hvordan tilpasses undervisningen hjemme (alder, progresjon og mestring)?
Foresattes vurdering av hjemmeundervisningen og elevens utvikling.	Er eleven på forventet nivå? Hvilke utfordringer møter dere? Hva er videre målsettinger og planer for å nå dem?
Språk og språkopplæring (ved annet morsmål enn norsk)	• Hvem står ansvarlig for norskopplæringen og hva er innholdet i opplæringen? • Hvilke anledninger og arenaer har barna for å snakke norsk – snakker de med norske barn?

Vennesla
kommune

Retningsgivende temaer og spørsmål for samtaler med elev

Tema	Spørsmål
Oppfølging av læreplan og undervisning (fag) Om egen læringssituasjon	• Hva liker/ hvilke fag liker du best å jobbe med? • Er det noe/ noen fag du synes er vanskelig? • Hva gjør du når noe blir vanskelig? • Hvordan lærer du best? • Fortell hvordan du jobber i f.eks. norsk, matematikk, engelsk. • Hvem hjelper deg? • Gjerne forberedt: Kan du vise fram/ fortelle om et arbeid du har gjort?
Språk og språkopplæring	• Hvordan lærer du språk? • Fortell fra en bok du har lest.
Interesser, fritid og lek	• Hva liker du best å gjøre? • Hvar du noen å være sammen med?
Hjemmeskole	• Hva er det beste ved å ha hjemmeskole? • Hva liker du minst ved å ha hjemmeskole?

Vennesla
kommune

Mal for rapport

Rapport fra tilsyn av privat hjemmeundervisning – navn på elev

Tilstede:

Vennesla kommune ved gjennomførte tilsyn med privat hjemmeundervisning (dato og sted).

Kort referat fra tilsynet.

Privat hjemmeundervisning er regulert av opplæringsloven §22-5 og skal tilsvare den opplæringen som blir gitt i offentlig grunnskole. Det er et krav om at læreplanverket skal følges, og at barnet får en tilpasset opplæring.

Tilsynet vurderer at eleven får hjemmeundervisning i tråd med lov og forskrift jfr. over:

Ja	Nei